

06 Ocak 2015 Salı 13:17

Röportajlar

SOSYAL SORUNLARA MİMARLIK BAĞLAMINDA ÇÖZÜMLER

05 Ocak 2015 Pazartesi 22:04

Sosyal sorunlara mimarlık bağlamında çözümler üretmek adına yola çıkan Herkes İçin Mimarlık Derneğiyle dernek faaliyetleri, Atıl Köy Okulları Projesi ve sivil toplumdaki farklılıkları adına hoş bir röportaj yaptık. Keyifli okumalar dileriz.

Bize biraz Herkes İçin Mimarlık Derneğinden bahsedebilir misiniz? Derneğinizi nasıl oluştu? Hangi temeller üzerine kuruldu?

Herkes İçin Mimarlık Derneği 2011 yılının Aralık ayında kuruldu. Derneğin temelleri bu tarihin öncesinde 2007-2008 yıllarında İTÜ Mimarlık Bölümünde okuyan öğrencilerinin oluşturduğu Ölçek 1/1 grubuna dayanmaktadır. Okuldaki alınan eğitimin dışına çıkabilmek, kendilerinin tasarladığı projeleri yine kendilerinin uygulaması hedefiyle yola çıkan grup

Kahramanmaraş Hacıbraimuşığı Köyü'ndeki okula öğretmen lojmanı ve Giresun Espiye Gülburnu Köyü Zefre Limanı'ndaki 13 balıkçı barınağının yenilenmesi projelerini gerçekleştirdi. 2008 yılında çalışmaları sonlanan gruba diğer üniversitelerden ve mimarlık bölümü dışından da kişilerin katılımıyla 2011 yılında dernekleşmeye karar verildi. Sosyal sorunlar karşısında mimarlık ve tasarım alanından çözümler geliştirmek amacıyla olan dernek, tüm proje süreçlerini açık ve katılımcı bir şekilde yürütmeyi amaçlamaktadır. Projeler ve atölyeler için yapılan açık çağrılarla üniversite öğrencileri ve yeni mezunlar süreçlere dahil olmakta, yerel halk, resmi ve özel kurumlar, meslek profesyonelleri gibi süreçlerle ilgili tüm kişi ve kurumlarla sürekli olarak etkinlikler ve görüşmeler yapılmaktadır. Derneğin şu anda mimar, iç mimar, şehir plancısı, peyzaj mimari, endüstri tasarımcısı, psikolog, sosyolog, inşaat mühendisi gibi farklı alanlardan öğrenci ve yeni mezun 85 üyesi bulunmaktadır.

Herkes İçin Mimarlık Derneğinin sosyal sorunlara mimarlık bağlamında çözümler üretmek adına gerçekleşen ve gerçekleşecek olan projeleri nelerdir?

Herkes İçin Mimarlık kurulduğu günden bu yana Atıl Köy Okulları isimli bir projeyi yürütmektedir. Atıl Köy Okulları Projesi'nde taşınmalı eğitim sistemi sonucunda boş kalmış okulların durumlarını incelenirken, köy halkının ve yerel kurumların binaları tekrar kullanmak istediği yerlerde yeni işlevlerle dönüştürme süreçleri gerçekleştirilmektedir. Bugüne kadar Ordu Kargı Köyü'ndeki okulun yenilenmesi, İzmir Ovakent Beldesi'ndeki okulun Zihinsel Engelli İş Okulu olarak dönüştürülmesi çalışmalarını tamamladık. Ordu Çaka Köyü'ndeki okulun öğrencilere yönelik atölye yapısı, Edirne Kızkapan Köyü'ndeki okulun ise köylülere yönelik tarım ve hayvancılık merkezi yönünde tasarım çalışmaları yaptık. Muğla, Diyarbakır, Ankara, Tekirdağ, Erzincan ve Konya'da da proje kapsamında çalışmaktayız.

Atıl Köy Okulları projesinin haricinde kırsal alanda AÇEV ile beraber Tokat'ın 5 köyünde 'Kadın Mekanları', Özyeğin Vakfı ve Tatvan Kavar Kooperatifi ile beraber ise kooperatif ürünleri için ürün satış binası projesi çalışmalarına devam etmekteyiz. Kentsel alanlarda ise Beyoğlu Sineması Canlandırma Projesi, TEGV Çorum birimi ile beraber Çorum İl Halk Kütüphanesi Çocuk Okuma Salonu yenilenmesi projelerini gerçekleştirdik. Şu anda YAP2015 İstanbul Modern projesi için kentsel alana yayılabilecek bir proje üstüne de çalışmaktayız. Projelerin yanısıra kentsel alanlarda ve mekanlarda kısa süreli atölyeler ve şenlikler gibi etkinlikler de gerçekleştirmekteyiz.

Derneğinizin önemli projelerinden biri olan Atıl Köy Okulları projesini gerçekleştirirken köy halkı ile hareket etmeniz gerçekten çok etkileyici. Bu bağlamdan hareketle projelerinizi yaparken ve uygularken dikkat ettiğiniz, önem verdiğiniz şeyler nelerdir?

Projelerde en çok önem verdiğimiz konu açık ve katılımcı süreçlerin izlenmesi. Kadıköyde bulunan ofisimizden çıkmadan Anadolu'nun herhangi bir yerine proje önermek yerine, her proje için alana gidip, oradaki insanlarla konuşarak isteklere, koşullara göre şekillenen projeler üretiyoruz. Proje süreçlerinde katkı koyabilecek herkesle görüşmeye, isteyen herkesi süreçlere dahil etmeye çalışıyoruz. Bu kapsamda tasarım aşamasından uygulama aşamasına kadar açık çağrılar yapıyoruz.

Köyde ya da kentte yapılan çalışmaların sağlıklı bir şekilde yürümesi için kullanıcıların isteklerinin projelere yansması, onların projeyi sahiplenmesi kritik bir öneme sahip. Mimarlık dünyasında projeler genellikle kapalı kapılar ardında yürüyor ve kullanıcılar, kentliler, köylüler projelerden ancak uygulama aşamasında ya da bittikten sonra haberdar olabiliyor.

Kapalı süreçler insanların ihtiyaçlarına cevap verecek tasarımlar da ortaya çıkarmıyor, mimarlık alanı da bu sorunlara çözüm sunmaktan kaçınıyor. Halbuki dayatmacı olmayan bir anlayışla, ortak ve açık proje süreçleri ile mimarlığın bir çok konuda çözümler yaratabileceğini, bu çözümler karşısında sorumluluktan kaçmaması gerektiğini düşünüyoruz.

Sabancı Vakfı Fark Yaratanlar arasında bulunuyorsunuz ve yakın zamanda Türk Serbest Mimarlar Derneği Mimarlık Ödüllerinden Mimarlığa Katkı Ödülü aldınız. Bütün bunlar bir dernek için çok önemli, bu ödüller sizin farklı bir oluşum olduğunuzu gösteriyor. Sizi diğer sivil toplum kuruluşlarından farklı kılan nedir?

Yukarıdaki cevaplarda da belirttiğimiz açık ve katılımcı bir şekilde işler yapmamızın önemli olduğunu düşünüyoruz. Aslında bu bizce bütün sivil toplum kuruluşlarında olması gereken bir durum. Kendi ortaya koyduğumuz konuların dışında dernek dışından insanların, kurumların önerileri, fikirleri doğrultusunda da çalışabiliyoruz. Farklı disiplinlerden insanların biraraya gelmesi daha ufuk açıcı ve yaratıcı fikirlerin ortaya çıkmasına, alışlagelmiş proje kalıplarının dışına çıkabilmemize olanak sağlıyor. Projelerimize dahil olmak için derneğe üye olmak zorunluluğu yok, herkesin katkısına her zaman açığız. Ortaklıklar yapmanın, insanları süreçlere dahil etmenin, sivil toplum kuruluşları arasında dayanışmanın önemli olduğunu düşünüyoruz.

Son olarak eklemek istediğiniz bir şey var mı? Çalışmalarınıza katılmak isteyenler size nasıl ulaşabilir?

Blogunuz da bize yer verdiğiniz için çok teşekkür ederiz. Çalışmalarımıza katılmak isteyenler www.herkesicinmimarlik.org, www.facebook.com/herkesicinmimarlik, www.twitter.com/herkesicin yaptığımız çağrılarını takip edebilir, info@herkesicinmimarlik.org adresine mail atabilirler.

Proje Panosu Genç Blog Röportajına katkılarınızdan dolayı teşekkür ederiz. Yolunuz açık, sosyal faydanız bol olsun.

Röportaj: Melek SAĞLAM